

بررسی یک دهه سهم ایران در تحقیقات علوم پزشکی دنیا: تجزیه و تحلیل مقالات PubMed

در فاصله سال های ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۵*

محسن رضائیان^۱

چکیده

مقدمه: تا کنون مطالعات گوناگونی در زمینه تولیدات علمی کشور ایران در حوزه علوم پزشکی انجام شده است. هیچ یک از این مطالعات به طور اختصاصی و در یک دوره طولانی به بررسی تولیدات علمی ایران در این حوزه پرداخته است. از همین رو مطالعه حاضر با هدف تعیین سهم ایران در تحقیقات علوم پزشکی دنیا در یک دهه، بر اساس تجزیه و تحلیل مقالات PubMed در فاصله سال های ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۵ طرح ریزی شده است.

روش بررسی: در این مطالعه مقطعی موتور جستجوگر PubMed از ابتدای سال ۱۹۹۷ تا پایان سال ۲۰۰۶ میلادی مورد جستجو قرار گرفت. به این ترتیب که در دو مرحله، کلیه مقالاتی که نویسنده اول و یا نویسنده مسئول آن ها از کشور ایران بودند/نبودند مشخص گردید. در مرحله بعد با بهره گیری از سایت سازمان ملل متحد تعداد جمعیت ایران و جهان طی سه مقطع ۱۹۹۵، ۲۰۰۰ و ۲۰۰۵ میلادی مشخص و کلیه داده ها در نرم افزار Excel ثبت گردید. تعداد مقالات در هر سال به صورت جداگانه بر تعداد مقالات سال پایه (۱۹۹۷) و تعداد جمعیت در دو دوره مذکور به صورت جداگانه بر تعداد جمعیت سال پایه (۱۹۹۵) تقسیم گردید.

یافته ها: با وجود سیر صعودی درصد رشد مقالات ایران و جهان در سال های مختلف در مقایسه با سال پایه، این سیر برای مقالات ایرانی شتاب بیشتری داشته است (۱/۶۵ درصد در جهان در مقابل ۱۹/۳۸ درصد در ایران، برای سال ۲۰۰۶ در مقایسه با سال ۱۹۹۷). همچنین، با وجود سیر صعودی نسبت رشد جمعیت ایران و جهان در سال های مختلف در مقایسه با سال پایه، این سیر برای جمعیت جهان شتاب به نسبت بیشتری داشته است (۱/۱۴ درصد در جهان در مقابل ۱۱/۱۲ درصد در ایران، برای سال ۲۰۰۵ در مقایسه با سال ۱۹۹۵).

نتیجه گیری: سیر صعودی مقالات ایرانی در مقایسه با مقالات جهان طی یک دهه اخیر موضوع قابل توجهی است که به نظر می رسد این سیر تحت تأثیر رشد جمعیت ایران قرار نداشته است. با این وجود، مقایسه کیفیت تحقیقات انجام شده توسط دانشمندان ایرانی در مقایسه با تحقیقات سایر دانشمندان دنیا موضوع مهم دیگری است که باید با انجام مطالعات تکمیلی مورد بررسی قرار گیرد.

واژه های کلیدی: ایران؛ پژوهش؛ پایگاه های اطلاعاتی؛ مطالعات ارزشیابی.

نوع مقاله: تحقیقی

پندیرش مقاله: ۸۸/۶/۵

اصلاح نهایی: ۸۸/۳/۲۶

دریافت مقاله: ۸۷/۱۰/۱۱

ارجاع: رضائیان محسن. بررسی یک دهه سهم ایران در تحقیقات علوم پزشکی دنیا: تجزیه و تحلیل مقالات PubMed در فاصله سال های ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۵. مدیریت اطلاعات سلامت ۱۳۸۹؛ ۷ (۳): ۲۶۰-۲۶۹.

مقدمه

* این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی شماره ۳۶ با حمایت مالی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان می باشد.
۱ دانشیار، اپیدمیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران.
(نویسنده مسئول)

E-mail: moeygmr2@yahoo.co.uk

برای تعیین وضعیت کشورها از نظر شاخص تولید اطلاعات علمی، لازم است اطلاعات علمی هر کشور مورد بررسی قرار